



Verksamhetsberättelse 2009

Bygg klokt är ett samarbete mellan DHR Förbundet för ett samhälle utan rörelsehinder, Hörselskadades Riksförbund (HRF), Neurologiskt Handikappades Riksförbund (NHR), Personskadeförbundet RTP, Reumatikerförbundet, Riksförbundet för Rörelsehindrade Barn och Ungdomar (RBU) samt Synskadades Riksförbund (SRF). Förbunden har sammanlagt ca 190 000 enskilda medlemmar. Samarbetet började år 1996 som ett Arvsfondsprojekt och har sedan år 2000 finansierats av förbunden själva. År 2002 inleddes ett omfattande samarbete med Statens Fastighetsverk vilket kom att påverka Bygg klokts fortsatta arbete i riktning mot att vara en part i själva byggprocessen. 2007 kom HRF med i samarbetet. Reumatikerförbundet har begärt utträde ur Bygg klokt från och med utgången av 2009.

Bygg klokts uppdrag är att verka för förbättrad tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- och/eller orienteringsförmåga i enlighet med bygglagstiftningens tillämpningsområde och i kombination med den övergripande handikappolitiken. Arbetet omfattar intressepolitiskt påverkansarbete samt uppdrag i form av utbildning, rådgivning, inventering o dyl inom byggsektorn. Bygg klokt ger också råd och stöd till förbundens enskilda medlemmar i frågor som rör främst bostadsanpassning samt till lokalföreningarna i deras lokala påverkansarbete inom Bygg klokts verksamhetsområde. Arbetet baserar sig på de enskilda medlemmarnas samlade erfarenheter av att i vardagen leva med nedsatt rörelse- och/eller orienteringsförmåga i kombination med fackkunskaper.

Bygg klokt administreras av NHR och verksamheten regleras av avtal mellan NHR och övriga förbund. Avtalet gäller 2008 – 2011 med möjlighet till uppsägning inför varje nytt kalenderår. Enligt avtalet påtar sig NHR att tillhandahålla en tjänst inklusive ekonomisk administration, kontorsservice, lokaler m m. Sedan år 2008 har tjänsten delats av Karin Månsson, verksamhetsledare på halvtid och Tommy Hagström, handläggare på halvtid.

Bygg klochts arbete leds av en ledningsgrupp bestående av representanter från var-dera samverkande förbund. År 2009 ingick följande personer i ledningsgruppen:

- Peo Bengtsson, NHR, sammankallande
- Maria Johansson, DHR
- Jan-Olof Bergold, HRF
- Kurt Jörgensen, Reumatikerförbundet
- Matz Wahlkvist t o m oktober, RBU
- Meg Klingberg fr o m november, RBU
- Nannie Fredrikson, RTP
- Gunilla Thomsson, SRF

Internt

Ledningsgruppen har under året haft åtta protokollförda sammanträden. Bygg klochts aktiviteter och verksamhetsform liksom de olika förbundens övergripande arbete och särskilda intresseområden har presenterats och diskuterats. 3 juni och 26 oktober har ordförandemöten hållits och ledningsgruppsmötena genomförts i anslutning till dessa. Årets första ledningsgruppsmöte genomfördes 12 januari i anslutning till en 2-dagars utbildning inom projektet Enkelt avhjälpna hinder.

Arbetet i Bygg klokt utförs av Tommy och Karin samt representanter från förbunden och andra beroende på arbetets innehåll och karaktär. En del av Bygg klochts verksamhet utgörs av arvoderade uppdrag. Då andra än Tommy och Karin deltar i sådana uppdrag arvoderas dessa personer.

Bygg klochts verksamhetsform innebär att Bygg klokt formellt är en del av den ideella föreningen NHR:s verksamhet. Huruvida detta är en lämplig verksamhetsform har utretts med anledning av att Bygg klokt har en del intäkter från externa uppdrag. Efter samråd med såväl Coompanion som Bygg klochts revisor har frågan bordlagts eftersom intäkterna är relativt begränsade. Den dag de ökar väsentligt kan frågan tas upp på nytt.

Bygg klokt har under året varit representerade på DHR:s, NHR:s och RTP:s kongresser. Bygg klokt deltog också tillsammans med NHR på mässan Leva och fungera i Göteborg.

Bygg klokt har kontakt med det för RH-förbunden gemensamma projektet Bostadscenter – nationellt kunskapscenter för bostadsanpassning. Bygg klokt har också stöttat Marschen för tillgänglighet genom plakat och annons.

Inom Bygg klokt har Arvsfondsprojektet Enkelt avhjälpna hinder genomförts med Dagny Mörk som projektledare och fortsatt medverkan av Marit Jensen. Projektet avslutades under våren 2009. Erfarenheter och kontakter från projektarbetet har utgjort och kommer även fortsättningsvis att utgöra, ett viktigt inslag i Bygg klochts arbete. Projektarbetet redovisas i separat rapport där genomförda aktiviteter listats och slutsatser i form av råd till lokalföreningarna sammanställts, t ex att kommunerna måste avsätta pengar, att informera byggnadskontor, att utbilda medlemmar m m. Projektets kontakter och erfarenheter har t ex varit värdefulla för Boverket i deras ”spurtseminarier” avseende Enkelt avhjälpna hinder.

Bygg klokt skickar ut möteshandlingar och annan information till ledningsgruppen som i sin tur informerar och förankrar inom sitt förbund. Denna sändlista har efterhand utvidgas med allt fler berörda förtroendevalda och tjänstemän från förbunden. Under året har antalet medlemmar från samtliga förbund som vänder sig till Bygg klokt med framförallt bostadsanpassningsfrågor ökat påtagligt. Bygg klokt fortsätter sökandet efter instrument för att kunna illustrera nedsatt hörsel i inlevelseövningar. Ny fingerad optik har köpts in.

Bygg klokt kan ha uppdrag över hela landet och förhoppningen är att lokalföreningar över landet skall samarbeta på liknande sätt som Bygg klokt gör på riksnivå. Behov och intresse av de tjänster Bygg klokt kan erbjuda är också så stort att med fler medlemmar och tjänstemän som kan arbeta enligt Bygg klokts koncept kan insatserna för att förbättra tillgängligheten och användbarheten bli kraftfullare. Initiativ i denna riktning tas. Grupper i Malmö och Göteborg har kontakt med Bygg klokt och har fått visst stöd.

Bevakning och påverkan

Bygg klokt följer utvecklingen inom handikapp- och byggområdet och agerar där behov finns och möjligheter ges. Bygg klokt har träffat Hans Ytterberg med anledning av hans uppdrag att utreda bristande tillgänglighet som en form av diskriminering, Peter Örn, ordförande i Delegationen för hållbara städer och Byggherrarnas nya vd Mats Björs. Bygg klokt har också fått möjlighet att träffa Boverkets generaldirektör Janna Valik m fl från Boverket. Vid uppvakningen som skedde på Boverket i Karlskrona var samtliga medlemsförbund representerade utom RBU som var frånvarande p g a sjukdom.

Bygg klokt har medverkat i standardiseringsarbete kring tillgänglighet och användbarhet i byggd miljö samt lekplatser och har anslutit sig till standardiseringens nybildade samordningsgrupp för tillgänglighet.

Bygg klokt har kontakt med Boverket genom samrådsgruppen med handikappprörelsen, byggrådet och individkontakter. Bygg klokt representerar också handikappprörelsen i Boverkets m fl:s referensgrupp för "spurtseminarier" avseende enkelt avhjälpna hinder. I "spurtseminariernas" "verktygslåda" ingår informationsmaterial framtaget av Bygg klokt.

Bygg klokt är representerat i Hjälpmedelsinstitutets utvecklingsråd inom satsningen Teknik för äldre, Micasas (Stockholms bostadsbolag för äldreboende) arbete med Senior 2030 och LTH:s (Lunds Tekniska Högskola) projekt avseende ett CAD-verktyg för att granska tillgänglighet.

Bygg klokt har besvarat följande remisser:

- Arbetsplatsens utformning
- Bo bra hela livet
- Förslag till ny PBL

Uppdrag

Bygg klokt har genomfört inventeringar och analyser samt föreslagit åtgärder. Följande uppdrag har genomförts:

- Tekniska museet
- Historiska museet
- European Development Day
- Bio Rio
- M/S Patricia

Bygg klokt har medverkat i en omfattande utbildningssatsning som Trafikkontoret i Stockholm genomfört för all sin personal m fl.

Bygg klokt har dessutom medverkat i utbildningar, seminarier o dyl arrangerade av:

- BFAB, byggsektorns utbildningsföretag
- Gävle Högskola
- Statens Fastighetsverk
- Konsumentverket
- Huddinge kommun
- Örebro kommun
- DHS Framtidsforum 2009, Helsingborg
- Konsument Göteborg

Då inlevelseövningar ingår i aktiviteterna medverkar alltid personer med egna erfarenheter av berörda funktionsnedsättningar. Nätverket av personer som kan medverka har under året utökats. Bygg klokt hyr eller lånar ibland ut sin fingerade optik men endast under förutsättning att någon med egen erfarenhet av nedsatt syn medverkar då optiken används. Bygg klokt har påbörjat framtagandet av en för förbunden gemensam policy för tillgängliga möten.

Samarbetspartners och kontakter

Bygg klokt är medlem i Byggsektorns kvalitetsråd, BQR, där vi också är representerade i styrelsen genom Marit Jensen. Bygg klokt har medverkat i programmet vid flera tillfällen och seminarierna har besökts och är uppskattade av medlemmar från Bygg klokts medlemsförbund.

Svensk Handels och Bygg klokts samarbete har fortsatt och utvecklats under året. Bygg klokt medverkar i Svensk Handels närverksträffar där kontakter tas som kan leda till bl a inventerings- och utbildningsuppdrag.

HAGS Aneby AB som tillverkar lekredskap har fortsatt samarbete med Bygg klokt som syftar till produktutveckling och utbildning. Bygg klokt har besökt företaget i Aneby och medverkat i deras skrift om Lek för alla.

Under året har Bygg klokt kontaktats av Din Box som tillverkar fastighetsboxar för post och ett samarbete liknande det med HAGS Aneby har inletts. Bygg klokt och tidningen Tillgänglig boendemiljö har också inletts ett samarbete framförallt bestående av informationsutbyte. En kontakt med Skansen angående lekplatsutformning har

inletts liksom med Loa Rissmar och Skärgårdsstiftelsen i Stockholm angående orienterbarhet.

Inom Handiams uppdrag Processtöd tillgänglighet byggs ett nätverk bestående av tillgänglighetskonsulter upp. Bygg klokt medverkar i detta.

Slutord

Det är viktigt för Bygg klokt att förvalta och utveckla sitt varumärke. Bygg klokt har byggt upp en stark position inom byggsektorn. Bygg klocks kombination av sakkunskap inom både byggsektorn och handikappolitiken är unik.

Under året har vi noterat ett ökat intresse för inventeringsinstrument, guider, öppna jämförelser m m i takt med att 2010 kommit närmare. Tyvärr saknas ofta motsvarande fokus på åtgärder. Certifieringsregler för sakkunniga inom tillgänglighet enligt PBL har tagits fram och frågan vad titeln "tillgänglighetskonsult" innebär blir allt mer aktuell.

När arbetet med tillgänglighet och användbarhet expanderar visar sig samtidigt nya problemområden och brister i traditionella lösningar. Detta är utmaningar som måste antas för att efterhand utveckla arbetet med tillgänglighet och användbarhet i byggd miljö. Nya produkter som överensstämmer med de handikappolitiska målen och synsättet design för alla behöver utvecklas, t ex för att överbrygga nivåskillnader, markera och leda, förbättra ljudmiljön och göra teknisk utrustning användbar.

Projektet Enkelt avhjälpna hinder har varit oerhört betydelsefullt för Bygg klocks möjligheter att bygga upp sakkunskap och kontakter. När projektet avslutats är det uppenbart att det måste följas av nya satsningar inom väl definierade områden.

Bygg klokt tackar Reumatikerförbundet för deras bidrag till Bygg klocks framgångar samtidigt som vi beklagar att de lämnar samarbetet. Bygg klokt tar detta som ett observandum och tittar på vilka förändringar i arbetet som föranleds.